

Aktuel Ældre- og Sundhedspolitik februar 2025

Nu kan forsøg på genoplivning ved hjertestop fravælges

Fra den 15. januar 2025 kan danske borgere over 60 år fravælge genoplivning ved hjertestop. Der trådte den nye lovgivning i kraft, der blev vedtaget af Folketinget i december 2023. Det sker efter, at Ældre Sagen igennem flere år har arbejdet for en lovændring.

Ældre Sagen er overordnet set tilfreds med den nye lovgivning, men understreger, at det kan være en god idé at tale med sin læge eller andre sundhedsprofessionelle om beslutningen. Fravalget skal registreres på sundhed.dk eller ved at indsende en papirblanket til Sundhedsdatastyrelsen. Man kan til hver en tid ændre mening. Der går syv dage, fra man har registreret sit fravalg, til det gælder, og sundhedspersonalet kan se oplysningen i it-systemerne.

Hvis man som lægperson er vidne til et hjertestop, skal man fortsat forsøge genoplivning og tilkalde hjælp. Som lægperson skal man altså ikke tage stilling til, om en person eventuelt har frabedt sig genoplivningsforsøg.

For at sikre, at sundhedspersonalet er klædt godt på, har Styrelsen for Patientsikkerhed gennemført en kommunikationsindsats rettet mod sundhedspersonalet. Herudover har Sundhedsdatastyrelsen, KL og Danske Regioner i januar iværksat en kampagne, som skal oplyse borgerne.

Anbefalinger fra Udvalget for en mere værdig død offentliggjort

Den 31. januar 2025 offentliggjordes anbefalingerne fra det af regeringen nedsatte udvalg for en mere værdig død. Udvalgets opgave var blandt andet at understøtte regeringens ønske om at skabe en dansk model for en mere værdig død.

Et samlet udvalg anbefaler, at den palliative indsats forbedres i Danmark – i tråd med Sundhedsstyrelsens anbefalinger fra 2017. Ifølge udvalget skal den palliative indsats forbedres, før man går videre med nye tiltag og en eventuel ny ”dansk model for en værdig død”.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Syv ud af otte medlemmer i udvalget mener, at læger skal kunne udskrive medicin til mennesker, som befinder sig i en terminal sygdomsfase, så patienten selv kan afslutte livet. Fem medlemmer mener derudover, at det skal være muligt for terminale patienter at få hjælp af en sundhedsperson til at afslutte livet.

Det skal udelukkende være myndige og habile personer, der forventes at dø inden for seks måneder, som skal kunne anmode om at få ordineret medicin til selvvalgt livsafslutning.

Sundhedsminister Sophie Løhde (V) har udtalt, at regeringen ikke har taget stilling til, om der skal indføres en form for dødshjælp i Danmark. Men ministeren vil sætte gang i et arbejde, der skal kigge nærmere på de mere konkrete juridiske og sundhedsfaglige modeller for dødshjælp, og Folketingets øvrige partier vil blive inviteret ind til en bred drøftelse. Så vidt vi er orienteret, er den fortsatte drøftelse ikke sat i gang endnu.

Spørgsmålet om aktiv dødshjælp er et meget komplekst spørgsmål, der ofte fremkalder stærke følelser. Ældre Sagen opfatter det som et dybt personligt spørgsmål, der er forbundet med en række etiske og komplekse udfordringer, og Landsbestyrelsen har flere gange de senere år fastslået, at foreningen derfor ikke ønsker at tage stilling hverken for eller imod.

Men Ældre Sagen arbejder for, at alle med livstruende sygdom og svækkelse skal få den behandling, lindring og støtte, de har brug for, i god tid og med udgangspunkt i den enkeltes behov. Derfor arbejder vi blandt andet for lige adgang til palliation – uanset alder, diagnose, socioøkonomisk baggrund og bopæl.

Robotstøvsugere i hjemmeplejen

Hovedparten af landets kommuner har enten indført eller er i gang med at indføre robotstøvsugning. Hovedparten af hjemmehjælpsmodtagerne har fået at vide, at de selv skal indkøbe robotstøvsugere til støvsugning af hjemmet, og at der ikke længere kommer en kommunalt ansat hjem til den ældre og anvender den ”gammeldags” støvsuger. I Radio Midt-Vests dækningsområde har alle 10 kommuner indført dette.

Ældre Sagen har igen udtrykt bekymring for, dels at ikke alle ældres hjem er egnet til robotstøvsugere, dels at mange svækkede ældre ikke selv er i stand til at betjene dem.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Konsekvensen kan blive en endnu dårligere rengøringsstandard i hjemmet. I 2021 viste en undersøgelse fra Danmarks Statistik, at over 5.000 hjemmehjælpsmodtagere undlod at invitere gæster grundet urene hjem - hvilket igen kan føre til øget isolation og ensomhed. Med indførelse af robotstøvsugere kan man frygte, at endnu flere fravælger at invitere gæster.

Sundhedsreformen og brugerråd

På baggrund af den politiske aftale om en sundhedsreform er der udsigt til, at patientinddragelsesudvalg fortsætter i de kommende fire regioner og også skal høres i de kommende 17 sundhedsråd. Sundhedsrådene får en central rolle i at styrke det nære sundhedsvæsen. Sundhedsrådene bliver stående udvalg under et regionsråd, og kommunerne i det geografiske område, som et sundhedsråd dækker, deltager i sundhedsrådet sammen med regionen.

Ældre Sagen har sammen med andre organisationer foreslået at sikre systematisk og lokal inddragelse af ældre og pårørende i tilknytning til de 17 nye sundhedsråd. Ældre Sagen har sammen med Danske Handicaporganisationer, Danske Patienter og Danske Ældreråd sendt forslag til relevante ministre og ordførere om, at den model med patient- og pårørendeudvalg, vi i dag kender på regionsniveau, bruges i de 17 sundhedsråd. Vi foreslår sammen, at der bliver 17 brugerråd, ét for hvert sundhedsråd, og at brugerrepræsentanterne udpeges lokalt i sundhedsrådets geografiske område i stedet for at komme fra regionsniveauet, sådan at den rette lokale tilknytning sikres. Samtidig foreslår vi rammer for systematisk og reel inddragelse i sundhedsrådets arbejde, et regionalt forum af brugerrepræsentanter og endeligt sekretariatsbetjening og gode rammer for inddragelsesprocesserne. Ældre Sagen vil fremsætte forslaget i kommende høringsproces.

Fastnettelefoner udfases

Kobbernettet og dermed fastnettelefoner udfases i hele Europa. I Danmark har TDC Net annonceret, at kobbernettet udfases frem mod udgangen af 2030. TDC Net har ansvaret for kobbernettet og den digitale infrastruktur, mens ansvaret for kunderne ligger hos teleselskaberne.

Ældre Sagen har i medierne givet udtryk for, at det er absolut nødvendigt, at alle hjælpes trygt igennem en overgang fra fastnet til en anden mulighed. Vi forventer derfor, at teleselskaberne yder god og grundig rådgivning og ordentlig og

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

fyldstgørende service ude i hjemmene hos de kunder, der har brug for hjælp i forbindelse med overgangen. Ældre Sagen fortsætter med at følge udviklingen i forbindelse med ændringerne.

Kritik af bindende aftaler med demensramte over telefonen

Ældre Sagen har i et landsdækkende medie bekræftet, at vi får henvendelser fra pårørende om eksempler på bindende aftaler, der indgås over telefonen med personer, der viser sig at være ramt af demens eller har andre kognitive udfordringer. Vi mener, det skal sikres, at den slags aftaler ikke kan indgås over telefonen og bakker op om Forbrugerrådet TÆNK's anbefaling om at indføre MitID-godkendelse ved telefonsalg.

Genindførelse af modregning for efterløn, dagpenge mm.

I 2022 vedtog Folketinget, at en ægtefælles eller samlevers indkomst ved personligt arbejde ikke længere skulle modregnes i folke-, førtids- og seniorpension. I 2024 blev loven imidlertid ændret, så dagpenge, efterløn mv. igen skulle modregnes i pensionen fra 2025. Begrundelsen var, at Udbetaling Danmark havde it-problemer med den automatiske pensionsberegning. Ældre Sagen tog fra afstand fra lovændringen, bl.a. i et høringssvar i foråret 2024. Det er ikke rimeligt at begrunde forringelser med et "hensyn til den automatiserede pensionsberegning". Vi foreslog dengang, at man efterregulerede pensionen, så de, der fik modregnet dagpenge eller efterløn, kunne få pengene tilbage efter årets udløb, fordi oplysningen om indkomst til den tid findes i indkomstregistret. Dette forslag blev ikke fulgt, og loven, der genindførte ovennævnte modregning, er trådt i kraft januar 2025.

Ældre Sagens medlemsrådgivning har modtaget mange henvendelser om det, og vi har igen været i kontakt med Christiansborg. Beskæftigelsesministeren har udtalt, at det slet ikke var meningen, at dagpenge, efterløn mm. skulle fritages fra modregningen. Dette strider dog mod argumentationen i 2022. Beskæftigelsesministeren har forsvaret lovændringen med, at den rammer familier med relativt pæne indkomster. Det kan være rigtigt i nogle tilfælde, men ministeriets egne tal viser, at ca. 2.000 af de 6.000, der skønnes at gå ned i pension som følge af ændringen af modregningsreglerne, mister ældrechecken, og modtagere af ældrecheck er ikke økonomisk velstillede. Ældre Sagen fortsætter kampen mod disse forringelser.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Flot anmeldelse af Ældre Sagens debatbog

I mediet Piopio.dk anmelder Egon Clausen, der er forfatter og i mange år var ansat i Danmarks Radio, debatbogen "Forbandede Alderdom". Bogen er som bekendt skrevet af Bjarne Hastrup, om hvem Egon Clausen bemærker, at han "er cand.polit og har været medstifter af Ældre Sagen, hvor han er administrerende direktør, så han ved, hvad han skriver om".

I sin anmeldelse af debatbogen bemærker Egon Clausen, at "alderdommen ikke blot er fuld af gamle svage mennesker, der knap kan huske, hvad de selv hedder, men også af raske og selvgående mennesker, der er fyldt med energi og omsorg for andre".

Det nævnes også, at "dagens seniorer er friske, veluddannede og villige til at tjene en ekstra skilling. Takket være hævnningen af tilbagetrækningsaldrene for folkepensionen og efterlønnen står seniorerne for en tilgang på arbejdsmarkedet på knap 150.000 personer."

Anmelderens samlede dom er flot: "Bogen er fremragende. Den henvender sig til politikere, til embedsmænd og til frivillige i den sociale sektor".

Anmeldelsen slutter med ordene: "Det er en virkelig god og meget væsentlig bog. Man må ønske, at den bliver læst og diskuteret af mange i "det danske folk". Det fortjener bogen. Det fortjener vi andre også".